

Cloenda

Àngels MACH i BUCH

Atès que els recursos del planeta que habitem són finits, no és factible que puguem consumir-los de forma exponencial, i més aviat que tard, ens tocarà reaprofitar. Abans de la industrialització i la globalització, i sobretot a Andorra amb una economia de subsistència, no es produïa malbaratament de recursos simplement perquè tot s'aprofitava. Les restes de menjar eren per al bestiar i les gallines, la roba de treball s'utilitzava fins que s'esparracava i la roba de mudar durava tota la vida; tot l'aixovar cabia en un arca.

Per contribuir a reduir el malbaratament i promoure una economia circular d'aprofitament, es va escollir tractar aquest tema en la 32a Diada Andorrana, en l'assemblea general de socis de la Societat Andorrana de Ciències realitzada el febrer del 2019, en considerar que s'havia d'aprofundir en les mesures que estaven a l'abast del nostre país

Contràriament a la forma de vida actual, consistent a produir, usar i llençar, s'ha evidenciat que el model econòmic lineal possiblement haurà de ser reemplaçat per l'anomenada *economia circular*, que pren com a exemple el model cíclic de la natura i en la qual el paradigma és reduir, reutilitzar i reciclar. Un sistema d'aprofitament de recursos on es minimitzi la producció al mínim indispensable i se'n promogui la reutilització de manera que no provoqui danys mediambientals. Es compta que la transició cap a l'ús dels recursos de manera més sostenible ajudarà les empreses i els consumidors a enfortir l'economia.

Segons l'ICTA (Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals) de la UAB, una tona de materials consumida l'any 1990 generava 1.021 € de PIB, però l'any 2004 només en generava 912 €, desvaloritzada. Només es reciclen un 6% dels materials.

Des del 1988, la Societat Andorrana de Ciències ha tingut l'oportunitat de donar a conèixer algunes de les peculiaritats d'Andorra als nostres veïns dels territoris de parla catalana, i l'edició de la Diada Andorrana d'enguany pot donar idees a compartir fora del país en els àmbits de l'energia, dels ordinadors, de la salut ambiental, de la gestió de residus, de la fiscalitat, de la legislació, de la posada en valor dels sectors primari i el comerç al detall, de la banca, de la meteorologia, de la sostenibilitat, de la reutilització de roba i objectes, de l'esport i de la innovació, que precisament

ens impliquen a tots. Aquesta edició, amb 23 ponències presencials i 7 aportacions escrites, posa en relleu que al Principat d'Andorra també preocupa aquest tema i que es treballa per fer front als nous reptes. I fins i tot que és un àmbit de conscienciació, a més de general i de país, personal i familiar, amb aportacions presentades per germans i per pares i fills.

Agraïm als ponents la seva bona predisposició a acceptar la invitació de la SAC, el seu esforç per preparar la ponència i el seu desplaçament a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada, al Conflent, que permet a tots un intercanvi generós i profitós de reflexions.

Havent disposat de prou temps per al debat al matí i a la tarda, a l'inici dels dos períodes s'han pogut llegir les ponències escrites i els resums. Han llegit ponències escrites Stefan Gehrke i Jana Kuklová, del Centre Carlemany de Praga, i els ho agraïm. Els estudiants universitaris que s'inscriuen als cursos es beneficien de la convalidació amb crèdits de lliure elecció de les universitats organitzadores de cada curs i els que participen a la Diada reben una certificació convalidable per la Universitat d'Andorra segons el conveni signat entre l'UdA i la SAC el 2000. L'interès que ha suscitat el tema queda reflectit en la vintena llarga de comentaris, intervencions i preguntes plantejades en el debat del matí i de final de tarda entre públic i ponents. Una de les ponències ha estat presentada per videoconferència, fet que inicia una nova etapa digital. Aquesta Diada Andorrana ha tingut un seguiment especial per part d'estudiants de l'UCE de fora del país, especialment dels amics de l'Alguer, i una assistència mantinguda al llarg de tota la jornada.

En la publicació de la 32a Diada Andorrana es troben dels articles presentats, cadascun amb el seu DOI, gràcies a l'Institut d'Estudis Catalans, que en potencia la localització en els buscadors a Internet i valoritza el currículum del autor.

També es recull un annex amb els parlaments dels representants dels diferents territoris de parla catalana en l'homenatge a la tomba de Pompeu Fabra que cada any es ret al cementiri de Prada. En la secció d'Exposicions, enguany s'ha pogut visitar al gimnàs del liceu Renouvier la mostra *Patrimoni oblidat, memòria literària*, auspiciada per l'Institut Ramon Muntaner, en què la SAC va contribuir recordant dos indrets esmentats per escriptors: l'hotel Mirador d'Andorra la Vella i el molí de Som de Canillo.

El nostre més sincer agraïment a les entitats i organismes que permeten la realització d'aquesta ja tradicional Diada Andorrana: el ministeri d'Educació i Ensenyament Superior, amb qui la SAC manté un conveni que ens permet la logística de les aportacions andorranes als actes de l'UCE, i Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA), patrocinador de la publicació amb els textos íntegres lliurats pels ponents. Tots dos ens fan confiança en la realització d'aquest esdeveniment que vol contribuir a la millora del nostre coneixement, tant dins del nostre país com en la seva projecció exterior.

Finalment volem agrair el suport del públic, amb la seva presència i les seves intervencions, i també dels mitjans de comunicació, que, amb els seus reportatges, fan arribar a Andorra el desenvolupament de la jornada, molt especialment ATV.

I us emplacem l'any que ve a la trenta-tresena edició de la Diada Andorrana.

Àngels Mach i Buch,
farmacèutica, presidenta de la SAC i representant de la SAC a la Fundació UCE